

FACTSHEET OVER DE
BRANCHEOPLEIDING

NCE Restauratie
Timmeren

Deze factsheet heeft uitsluitend betrekking op de brancheopleiding van het NCE.

ALLE INFORMATIE OP EEN RIJ

Niveau van de opleiding

De opleiding Specialist Restauratie Timmeren is gelijkwaardig aan MBO-4 niveau.

Het aanvangsniveau/eventuele vereiste vooropleiding

Instroomniveau Specialist Restauratie Timmeren: allround timmerman MBO-3 niveau of gelijkwaardig door werkervaring. In bezit van een geldig Basis-VCA of bedrijfscertificaat met in persoonlijk veiligheidspaspoort aantoonbaar gevolgde cursussen en/of trainingen op gebied van persoonsveiligheid. Zodra de intake op de diploma's, werkervaring en verdere instroomvoorwaarden heeft plaatsgevonden, krijgt de belangstellende bericht of de inschrijving wordt geaccepteerd.

Behaalde kwalificaties

De opleiding wordt aangeboden als brancheopleiding. De student rondt de opleiding af met een branchediploma van het NCE. Dit diploma wordt algemeen erkend in de restauratiebranche. NCE-opleidingen worden binnen alle ERM-richtlijnen als een goede invulling voor de scholingseisen geaccepteerd. Een NCE-diploma heeft dus aantoonbare meerwaarde voor bedrijven, die bij de stichting ERM een erkenning willen gaan behalen en voor bedrijven, die reeds een ERM-erkenning hebben behaald.

Leerdoelen en uitkomsten

Na de opleiding kunnen afgestudeerden aan het werk als gespecialiseerd restauratietimmerman. Deze opleiding biedt aansluiting op de brancheopleiding Professional Restauratie van het NCE.

Duur van de opleiding/aanwezigheidsplicht

De duur van de opleiding is 1 jaar. In totaal zijn er 36 lesdagen. De student mag maximaal 4 lesdagen verzuimen. In het geval van uitzonderlijke omstandigheden kan het NCE mogelijk een regeling met de student treffen. De opleiding wordt op verschillende locaties in Nederland georganiseerd.

Lesuren

Het aantal lesuren is 2 x 3,5 uur met een pauze van een half uur. De lesdag is van 14.00 tot 20.30 uur (een middag en een avond).

Studiebelasting

Voor de brancheopleiding geldt een gemiddelde studiebelasting van ca. 6 uur per week afhankelijk van de aanwezige kennis en ervaring.

Opbouw van het lesprogramma

De brancheopleiding bestaat uit een basisdeel (theoretische vakken) en een profieldeel (praktijkgerichte vakken).

Theorietoetsen, praktijkopdrachten en examen

Het basisdeel van de opleiding Specialist Restauratie Timmeren wordt afgesloten met 3 theorietoetsen. Het profieldeel bestaat uit 5 kleine basisopdrachten, 5 afgebakende, door het NCE goedgekeurde praktijkopdrachten en een examengesprek tussen de examinerator en student in aanwezigheid van de docent/ leermeester. Het examengesprek gaat over de basisopdrachten en de praktijkopdrachten.

Herkansen

De student kan het examen één keer herkansen, binnen 4 weken na de eerste examendatum.

Vrijstellingen

Er worden geen vrijstellingen verleend.

Kosten

- De actuele prijs van de opleiding vindt u op www.erfgoedopleidingen.nl. Inbegrepen in de prijs zijn de lesstof van het NCE en koffie en thee.
- Tenzij anders aangegeven, zijn de kosten voor maaltijden (lunch of avondmaaltijd), eventuele excursies en mogelijke andere, extra zaken niet inbegrepen bij de prijs.

Evaluatie

Na afloop van de opleiding krijgen de studenten de mogelijkheid terugkoppeling op de opleiding in al zijn facetten (o.a. inhoud, docent, organisatie, locatie) te geven in een evaluatieformulier. Dit kan desgewenst anoniem. De terugkoppeling van de student kan (geanonimiseerd) worden gebruikt voor aanpassingen in (facetten van) de opleiding.

THEORIETOETSEN

- **Bouwgeschiedenis: 3 toetsen**
(multiple choice/score: minimaal voldoende)
- **Organisatie Bouwproces: 2 toetsen**
(multiple choice/score: minimaal voldoende)
- **Profieldeel Timmeren: 3 toetsen**
(multiple choice/score: minimaal voldoende)

PRAKTIJKOPDRACHTEN EN EXAMEN

- **5 kleine basisopdrachten (score: minimaal voldoende)**
- **5 praktijkopdrachten (score: minimaal voldoende)**
- **1 examengesprek over de 5 kleine basisopdrachten en de 5 praktijkopdrachten (score: minimaal voldoende)**

OPBOUW OPLEIDING SPECIALIST RESTAURATIE TIMMEREN

Basisdeel: Restauratie Timmeren

VAK 1 Bouwgeschiedenis (BG)	VAK 2 Organisatie Bouwproces (OB)
BG 1 – Historie bouwtechniek	OB 1 – Organisatie bouwproces in de restauratie
BG 2 – Beleven en behouden van bouwkundig erfgoed	OB 2 – Uitvoeringsrichtlijnen onderhoud en restauratie
BG 3 – Kastelen en historische buitenplaatsen	OB 3 – Bestekken en werkschrijvingen
BG 4 – Verdedigingswerken	OB 4 – Inkoopproces en keuring materialen
BG 5 – Kerken en kloosters	OB 5 – Opname bouwkundige staat
BG 6 – Torens	OB 6 – Voorbereiding werkzaamheden
BG 7 – Openbare gebouwen	
BG 8 – Woonhuizen	
BG 9 – Boerderijen	
BG 10 – Bouwhistorie	
BG 11 – Bouwsporen in metselwerk	
BG 12 – Bouwsporen in timmerwerk	
Theoretische vakken	

Profieldeel: Restauratie Timmeren

RT 1 – Instandhouding historisch timmerwerk
RT 2 – Materialen in de restauratie
RT 3 – Voorbereidende werkzaamheden
RT 4 – Conservering
RT 5 – Repareren en vernieuwen van gebinten, balklagen, constructieve vloeren en houten wanden
RT 6 – Repareren en vernieuwen kapconstructies
RT 7 – Repareren en vernieuwen kozijnen, ramen, deuren
RT 8 – Repareren en vernieuwen binnentimmerwerk, stucplafonds en trappen
RT 9 – Repareren en vernieuwen bijzondere houtconstructies
RT 10 – Aanverwante disciplines
RT 11 – Installaties, energiebesparing, flora en fauna
RT 12 – Overspanningen van muuropeningen en ruimtes
Praktijkgerichte vakken

BESCHRIJVING – RESTAURATIEVAKMANSCHAP IN DE BOUW

Hieronder volgt een beschrijving van de vakkennis en de vaardigheden van de Vakman* Restauratie Timmeren.

De **Vakman Restauratie Timmeren** is werkzaam in de erfgoedsector. Hij werkt aan het onderhoud, de restauratie en herbestemming van ons onroerend cultureel erfgoed. Typisch voor de restauratie is dat het een specialisatie is bovenop een bepaald vakmanschap. Vakman Restauratie Timmeren werkt op de bouwlocatie, vanuit een tijdelijk onderkomen, of een werkplaats. Hij werkt zowel binnen als buiten, zodat weersomstandigheden een rol kunnen spelen bij de uitvoering.

De specialist restauratie timmerwerk is een vakman op het gebied van het behouden, restaureren en, indien nodig, herbestemmen van waardevol cultuurhistorisch timmerwerk. Vanuit zijn vakmanschap in relatie tot timmerwerk communiceert hij duidelijk en collegiaal met collega's. Vaak is hij werkzaam in een bedrijf, dat zich voornamelijk bezig houdt met conserveren, repareren en vernieuwen van waardevol cultuurhistorisch timmerwerk. Hij constateert gebreken en onderzoekt oorzaken, gevolgen en oplossingen voor het timmerwerk. Hij werkt volgens richtlijnen (waaronder de restauratieladder) en realiseert een bouwfysisch gezond geheel.

** Overal waar vakman staat of hij, wordt ook bedoeld vakvrouw of zij.*

VAKKENNIS

De beginnend beroepsbeoefenaar

a – Basiskennis

- Bezit basiskennis van technische installaties in restauratieobjecten in relatie tot de werkzaamheden.

b – Kennis

- Bezit kennis van archeologie, flora en fauna in relatie tot restauratieprojecten.
- Bezit kennis van bouwfysische aspecten in relatie tot de werkzaamheden.
- Bezit kennis van de relevante Arbocatalogus.
- Bezit kennis van organisaties in Nederland, betrokken bij inspectie en onderhoud van monumenten en historische inboedel.
- Bezit kennis van restauratieprocessen, samenwerking in dezelfde restauratiediscipline en interdisciplinaire samenwerking.
- Bezit kennis van relevante regelgeving over steigers.
- Bezit kennis van risico's bij hijsen, heffen, tillen en dragen.

c – Specialistische kennis

- Bezit specialistische kennis van (historische) bouwconstructies zoals voor daken, vloeren, wanden en plafonds.
- Bezit specialistische kennis van krachtenverdeling (bijvoorbeeld voor hulp- en ondersteuningsconstructies en stut-/stempelwerk).
- Bezit specialistische kennis van oude/historische maten.
- Bezit specialistische kennis van traditionele houtverbindingen, verhoudingen en bouwsporen.
- Bezit specialistische kennis van werkvoorbereiding, werk- (tekening) en werkorganisatie in de restauratie.

d – Brede en specialistische kennis

- Bezit brede en specialistische kennis van ruw- en afbouw in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van (historische) bevestigingstechnieken.
- Bezit brede en specialistische kennis van (historische) bouwmaterialen en bouwproducten in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van de bouwplaats-inrichting, -organisatie en planning in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van de gebruikelijke vaktermen binnen de restauratie timmerwerk.
- Bezit brede en specialistische kennis van draagconstructies in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van historische bewerkingstechnieken.
- Bezit brede en specialistische kennis van kwaliteitseisen in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van materialen en producten voor het uitvoeren van restauratie timmerwerk.
- Bezit brede en specialistische kennis van ornamenteringen, bouwkunst/bouwstijlen in relatie tot restauratie timmerwerk.
- Bezit brede en specialistische kennis van uitvoeringsrichtlijnen (URL-en) in de restauratie.

VAARDIGHEDEN

De beginnend beroepsbeoefenaar

- Kan (complex) bouwbeslag en hang- en sluitwerk in de restauratie (de)monteren.
- Kan (complex) bouwkundig timmerwerk restaureren.
- Kan aantasting van hout door insecten en zwammen herkennen.
- Kan afwijkingen constateren, beoordelen en melden.
- Kan bestaand (historisch) materiaal beoordelen.
- Kan bouwsporen en/of andere (historisch) bijzondere en waardevolle elementen herkennen.
- Kan de betreffende URL-en en BRL toepassen
- Kan de kwaliteit van te restaureren delen/objecten beoordelen.
- Kan gebreken, oorzaken en gevolgen in timmerconstructies herkennen en beoordelen.
- Kan historische bouwtekeningen lezen.
- Kan historische constructies, profileringen en details opmeten en hier maatvast schetsen van maken.
- Kan houtsoorten herkennen.
- Kan hulpconstructies maken zoals formelen en schenkels voor het metselen van bogen en gewelven.
- Kan juiste lijm voor verbindingen kiezen en toepassen.
- Kan relevante A-bladen toepassen.
- Kan specifieke houtverbindingen toepassen.
- Kan specifieke risico's bij restauratiewerkzaamheden herkennen.
- Kan wand-, vloer- en kolombekisting maken, bijvoorbeeld bij herbestemming.
- Kan werken volgens technische (bouw- en constructie) tekeningen, schema's en (montage) voorschriften.

NRTO-keurmerk

Het Nationaal Centrum Erfgoedopleidingen voert sinds medio 2019 met trots het NRTO-keurmerk. Een onderwijsaanbieder met het NRTO-keurmerk voldoet aan hoge kwaliteitseisen en is hierop getoetst door een externe certificerende instelling. Het keurmerk geeft de studenten van alle NCE-opleidingen zekerheid rond algemene voorwaarden, een gedragscode en een gedegen klachtenregeling. Meer informatie over het NCE-lidmaatschap van de NRTO is te vinden op: www.erfgoedopleidingen.nl/nrto.

Hoewel dit factsheet met uiterste zorg is samengesteld, kunnen hieraan geen rechten worden ontleend.

Foto's: Arjen Veldt Fotografie.